

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران
مدرسه علمیه صادقیه تبریز

پایان نامه سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

انسان متعالی در مکتب قرآن

استاد راهنما:

خانم لیلا قربانی

استاد داور:

حجت الاسلام والمسلمین مجتبی نظری

پژوهشگر:

فاطمه مردانی

تابستان ۱۳۹۲

تحمیدیه

سپاس خدای را سزااست که ستایش او در خلق آشکار، و سپاهش پیروز و بزرگی او والا و بیکرانه است. خدا را برای نعمت‌های پی در پی و بخشش‌های بزرگ‌اش ستایش می‌کنم. خدایی که حلمش بزرگ و عفوش فراگیر است. در فرمانش عادل، و از گذشته و آینده باخبر است. با علم خود جهان هستی را پدید آورده و با فرمان خود موجودات را آفریده است. بی‌آنکه از کسی پیروی کند و یا بیاموزد و یا از طرح حکیم دیگری استفاده نماید. در آفرینش پدیده‌ها، دچار اشتباهی نشده و نه با حضور و مشورت گروهی آفریده است گواهی می‌دهم که محمد بنده و فرستاده اوست، هنگامی که او را مبعوث فرمود که مردم در گرداب جهالت فرو رفته بودند و در حیرت و سرگردانی به سر می‌بردند. هلاکت آنان را مهار کرده و به سوی خود می‌کشید و گمراهی بر جان و دلشان قفل زده بود.^۱

۱- نهج البلاغه، خطبه ۱۹۱.

تقدیم به

پرسشگران جویای حقیقت؛

جستجوگران وادی طریقت؛

فرزانگان پویای شریعت؛

و دلسوختگان طریق نجات و هدایت.

تقدیر و تشکر

حمد و ثنا و شکر بی انتها خدای متعال را که هدایت کرد ما را بر شاهراه نجات، و هدایت نمود ما را به سوی آن چیزی که موجب علو درجات است . و درود نامحدود بر اشرف مخلوقات ، و افضل اهل ارض و سماوات ، محمد و اهل بیت او که محبت و موالات ایشان سبب قبول صلوات ، و استجابت دعوات است.

برخود فرض می دارم از مدیر محترم حوزه علمیه مبارکه صادقیه، و اساتید محترم حوزه، که ما را در کسب علوم و معارف اهل بیت یاری نموده و راهگشای ما در عرصه تحصیل و کسب کمالات نفسانی بوده اند، مراتب سپاس و قدردانی خود را اعلام می دارم.

از استاد عزیز سرکار خانم قربانی که مسوولیت راهنمایی این تحقیق را تقبل فرمودند کمال تشکر را دارم.

هم چنین از کادر پژوهش این مرکز و کلیه کسانی که با راهنمایی های خود بنده را یاری نمودند تشکر کرده و موفقیت آنان را از خدای منان خواستارم.

در پایان از برادر عزیزم که در تهیه و ارائه این اثر یاور و همراه بنده بوده و از والدین محترم و گرامی که با فراهم آوردن امکانات لازم مساعدت فرمودند قدردانی کرده، از خدای متعال سلامتی، طول عمر بابرکت و عزت دنیا و عقبی را مسئلت می دارم.

فهرست منابع و مآخذ

- قرآن کریم، ترجمه محمد مهدی فولادوند، قم، دارالکتب الاسلامیه، مطالعات و معارف اسلامی چاپ اول، ۱۳۷۳.
- نهج البلاغه، ترجمه محمد دشتی، قم، حضور، چاپ هفتم، ۱۳۸۰.
- مفاتیح الجنان، شیخ عباس قمی.
- ۱. انصاریان، حسین، عرفان اسلامی، قم، دارالعرفان، بی جا، بی تا
- ۲. _____، بریال اندیشه، قم، دارالعرفان، چاپ اول، ۱۳۸۳.
- ۳. بلخی، جلال الدین محمد، مثنوی معنوی، تصحیح: رینولدا، نیکلیون، تهران، امیرکبیر، چاپ اول، ۱۳۶۳.
- ۴. بهشتی، احمد، انسان در قرآن، قم، طریق القدس، بی جا، بی تا.
- ۵. پناهیان، علیرضا، شهر خدا، تهران، فرهنگ گستر، بی جا، ۱۳۸۸.
- ۶. تمیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد، غررالحکم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۶.
- ۷. جعفری، محمد تقی، شرح نهج البلاغه، قم، معارف اهل البیت، ۱۳۷۷.
- ۸. جوادی آملی، عبدالله، تسنیم، محقق: علی اسلامی، قم، اسرا، چاپ ششم، ج ۱، ۱۳۸۱، ۲.
- ۹. _____، تفسیر انسان به انسان، محقق: محمد حسین الهی زاده، قم، اسرا، چاپ پنجم، ۱۳۸۹.
- ۱۰. _____، سیره پیامبران در قرآن، محقق: علی اسلامی، قم، اسرا، چاپ پنجم، ۱۳۸۴.

۱۱. _____، صورت و سیرت انسان در قرآن، محقق: غلامعلی امین

دین، قم، اسراء، چاپ دوم، ۱۳۸۱.

۱۲. _____، فطرت در قرآن، محقق: مصطفی پور، قم، اسراء، چاپ سوم، ۱۳۸۴

۱۳. _____، قرآن در قرآن، به تحقیق محمد محرابی، قم، اسراء، چاپ هشتم، ۱۳۸۸.

۱۴. _____، محقق: حسن واعظی محمدی، سیره رسول اکرم در قرآن، قم، اسراء، چاپ

پنجم، ۱۳۷۸

۱۵. _____، محقق: مصطفی خلیلی، جامعه در قرآن، قم، اسراء، چاپ سوم، ۱۳۸۲.

۱۶. _____، وحی و نبوت در قرآن، محقق: علی زمانی قمشه ای، قم، اسراء، چاپ

دوم، ۱۳۸۴.

۱۷. _____، ولایت در قرآن، محقق: مصطفی پور، چاپ پنجم، ۱۳۷۸.

۱۸. _____، حق و تکلیف در اسلام، به تحقیق مصطفی خلیلی قم، اسراء، چاپ هشتم،

۱۳۸۷.

۱۹. حایری شیرازی، محی الدین، تمثیلات، قم، شفق، ۱۳۷۲.

۲۰. حرانی، تحف العقول، انتشارات اسلامی، قم، ۱۴۰۴ق.

۲۱. حرعاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، مؤسسه آل البیت، قم، ۱۴۰۹ق.

۲۲. حکیمی، محمد رضا، حکیمی، محمد، حکیمی، علی

، الحیاء، ثقافة الاسلامی، تهران، ۱۴۱۰ق.

۲۳. خرازی، محسن، سرآغاز معارف، قم، بی جا، ج ۱، ۱۳۹۰.

۲۴. خمینی، مصطفی، تفسیر قرآن کریم، تهران، تنظیم و نشر آثار امام، چاپ اول، ج ۴، ۱۴۱۸.

۲۵. دلشادتهرانی، مصطفی، سیری در تربیت اسلامی تهران، مؤسسه نشر و تحقیقات ذکر،

چاپ سوم، ۱۳۷۷

۲۶. رحیمیان، محمدحسین، رهبر، محمدتقی رهبر، آیین تزکیه، قم، بوستان کتاب، قم، ۱۳۸۰.

۲۷. سازمان تبلیغات اسلامی، بوستان اندیشه جوان، نوای قلم، تهران، چاپ اول، ۱۳۸۵.

۲۸. شرفی، محمدرضا، خانواده متعادل، تهران، انجمن اولیا و مربیان، چاپ اول، ۱۳۷۲.

۲۹. شریفی، احمدحسین، آیین زندگی، قم، نشر معارف، چاپ هفتم، ۱۳۸۴.

۳۰. شهیدثانی، زین الدین بن علی، مسکن الفؤاد، قم، نشر روح، ۱۳۶۲.

۳۱. صفایی حائری، علی، نامه های بلوغ، قم، لیلة القدر، چاپ یازدهم، ۱۳۹۱.

۳۲. _____، از معرفت دینی تا حکومت دینی، قم، لیلة القدر، چاپ سوم، ۱۳۸۸.

۳۳. _____، حرکت، قم، لیلة القدر، چاپ ششم، ۱۳۹۱.

۳۴. _____، خط انتقال معارف، قم، لیلة القدر، چاپ سوم، ۱۳۹۲.

۳۵. _____، مسوولیت و سازندگی، قم، لیلة القدر، چاپ نهم، ۱۳۹۱.

۳۶. طباطبائی، محمدحسین، المیزان، ترجمه: سید محمدباقر موسوی همدانی، انتشارات

اسلامی، قم، ج ۱، ۱۳۷۴.

۳۷. طوسی، تهذیب الاحکام، دارالکتب الاسلامیه، تهران، چاپ چهارم، ۱۳۶۵.

۳۸. طوسی، محمدبن حسن ابوجعفر، الامالی، الحیدریه نجف، ج ۲، ۱۳۹۲.

۳۹. عبیدی حسینی، حیدر بن علی، جامع الاسرار و منبع الانوار، تهران، انستیتو ایران و فرانسه

قسمت ایرانشناسی، ۱۳۴۷ق.

۴۰. عزیزی، مصطفی، انسان شناسی، دفتر، معارف، ۴۲، چاپ اول، ۱۳۹۰.
۴۱. عزیزی، عباس، داستانهای عارفانه در آثار علامه حسن زاده آملی، تهران، انتشارات صلاّه، چاپ پنجم، ۱۳۸۷.
۴۲. فرهادیان، رضا، آنچه یک جوان باید بداند، تهران، رثوف، ۱۳۶۹.
۴۳. فقیهی، احمد، خداشناسی، قم، مؤسسه امام خمینی، چاپ سوم ۱۳۸۳.
۴۴. فیروز آبادی، محمد بن یعقوب، قاموس، چاپ قاهره ۸۱۷ق.
۴۵. کریمی، عبدالعظیم، تربیت طبیعی در مقابل تربیت عاریه ای، تهران، انجمن اولیا و مربیان، چاپ هفتم، ۱۳۸۹.
۴۶. کلینی، ابوجعفر محمد بن یعقوب، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۵.
۴۷. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، قرآن کتاب هدایت، قم، چاپ هشتم، ۱۳۹۱.
۴۸. مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، مؤسسه الوفا، بیروت، ۱۴۰۴ق.
۴۹. محدثی، جواد، گامی در مسیر، قم، معارف اهل بیت، بی تا، بی جا.
۵۰. محمدی، محمد حسین، هزارویک نکته اخلاقی، قم، نیلوفرانه، چاپ نهم، ۱۳۹۱.
۵۱. مدیریت کانونهای فرهنگی ورزشی بسیج، از آگاهی تا تصمیم، نگین سبز، چاپ اول، ۱۳۸۳.
۵۲. مرادی، محمد، قرآن، انسان، وفاق، تهران، وزارت و ارشاد اسلامی، چاپ اول، ۱۳۷۹.
۵۳. مرکز پژوهش های صدا و سیما، نظم و انضباط، مولف، گروه معارف، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۲.

۵۴. مصباح یزدی، محمدتقی، لقای الهی، قم، مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره)،

چاپ دوم، ۱۳۸۸.

۵۵. _____، راهیان کوی دوست (شرح حدیث معراج)، بی جا، بی تا.

۵۶. مطهری، مرتضی، حکمتها و اندرزها، قم، صدرا، چاپ نهم، ۱۳۷۷.

۵۷. _____، مجموعه آثار، ج ۲، ج ۱۳، ج ۱۸، ج ۲۳، ج ۲۵.

۵۸. _____، انسان و ایمان، تهران، صدرا، چاپ هشتم، ۱۳۷۱.

۵۹. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، دارالکتب الاسلامیه تهران، ۱۳۷۴.

۶۰. مبینی، ابوالفضل رشیدالدین، کشف الاسرار و عده البرار، ج ۳، به کوشش علی

اصغر حکمت، دانشگاه تهران، ۱۳۳۱.

۶۱. نراقی، ملا احمد، معراج السعاده، قم، وحدت، چاپ هفتم، ۱۳۸۹.

۶۲. نوری، حسین، مستدرک الوسائل، مؤسسه آل البيت، قم، ۱۴۰۸ ق.

۶۳. هدایتی، محمدعلی، احیای حیات، تهران، کوثر غدیر، ۱۳۹۲.

۶۴. یوسفی، محمد، تزکیه نفس رمز ظهور، قم، خورشید هدایت، چاپ دوم، ۱۳۸۹.